

Notat

Saksbehandler

Line Maria Stefansen Hammerlund, tlf.

Dato
24.09.2026Referanse
26/16845-2

Til

Kopi til

Høring- opprettelse av UAS geografisk områder over Kitron AS sine anlegg i Arendal kommune

1. Om høringen

Luftfartstilsynet gjennomfører med dette offentlig høring av opprettelse av permanente UAS geografisk områder rundt Kitron AS sine anlegg i Arendal Kommune. Områdene er merket rødt i oversiktskart i figur 1.

Høringsinnspill sendes til [Luftfartstilsynet](#) innen **31. desember 2026** og merkes med saksnummer 26/16845.

Høringen er åpen for alle. Vi ber om at høringsinstansene selv vurderer om høringen burde videreformidles til andre aktuelle interessenter, for eksempel om høringen burde legges ut for lokal kommunal høring før eventuell uttalelse gis.

Eventuelle spørsmål kan rettes til saksbehandler Line Maria Hammerlund, asm@caa.no.

2. Nærmere om søknaden og sakens begrunnelse

Kitron AS søkte i brev datert 4. september 2026 om etablering av tre permanente restriksjonsområder i luftrommet over sine anlegg i Arendal Kommune.

Bakgrunnen for søknaden er behovet for å beskytte virksomhetens sikkerhetssensitive aktiviteter, personell, infrastruktur og leveranser mot uønsket kartlegging og observasjon fra luften.

Kitron produserer avanserte elektroniske systemer og produkter for kunder innen blant annet forsvars-, sikkerhets-, romfarts- og industri sektoren.

Som følge av virksomhetens rolle og leveranser har Kitron et kontinuerlig behov for å beskytte informasjon, produksjonskapasitet, infrastruktur, sikkerhetstiltak og personell mot uønsket kartlegging og observasjon. Dette gjelder både virksomhetens fysiske anlegg og mennesker som innehar roller, kompetanse eller funksjoner av betydning for virksomhetens oppdrag og leveranser.

Kitron har gjennom etablerte sikkerhetstiltak søkt å redusere risikoen for uønsket innsyn og kartlegging fra bakkenivå. Virksomheten vurderer imidlertid at slike tiltak gir begrenset beskyttelse mot observasjon og dokumentasjon fra luften. Ubemannede luftfartøy gjør det mulig å observere

virksomhetens områder fra perspektiver som ikke kan begrenses gjennom tradisjonelle sikringstiltak som gjerder, adgangskontroll, skjerming eller overvåking.

Luftbåren observasjon kan bidra til kartlegging av bygninger, tekniske installasjoner, logistikkfunksjoner, produksjonsområder, aktivitetsmønstre, sikkerhetstiltak og andre forhold av betydning for virksomhetens sikkerhetsarbeid. Kitron vurderer derfor at det foreligger et særskilt behov for tiltak som også omfatter luftrommet over anleggene

Søknaden gjelder tre områder i Arendal Kommune. Områdene ligger i sin helhet i ikke-kontrollert luftrom under Kjevik TMA, og anses på grunn av sitt begrensede omfang, å ikke ha stor negativ betydning for lufttrafikk i området. Nedre grense for Kjevik TMA i området er 2500 fot AMSL.

Kitron har søkt å begrense områdenes horisontale utstrekning til det minimum som vurderes nødvendig for å ivareta formålet med restriksjonene. Områdene omfatter ikke større arealer enn det som er nødvendig for å beskytte virksomhetens sikkerhetsmessige interesser.

Den omsøkte høyden er valgt for å dekke det luftrommet som normalt benyttes ved operasjon av ubemannede luftfartøy, samtidig som restriksjonene begrenses til lavest mulig høyde som vurderes å ivareta formålet. Høydene er angitt som om lag 120 meter (400 fot) over lokalt terrengnivå og varierer derfor mellom områdene som følge av forskjeller i terrenghøyde.

Områdenes koordinater og høyde (over middels havnivå), er angitt i utkast til forskrift.

3. Utredning av tiltaket

Regjeringens utredningsinstruks setter rammene for kartlegging av nye tiltak av den typen som opprettelse av restriksjonsområder vil være. Et minimumskrav er å besvare følgende seks spørsmål:

- Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?
- Hvilke tiltak er relevante?
- Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
- Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
- Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?
- Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Restriksjoner i luftrommet som bare gjelder det ubemannede segmentet skal være i form av UAS-geografiske områder (geområder).

Kitron AS ønsker kontroll over aktiviteten i luftrommet over sine anlegg. Ved å opprette UAS-geografiske områder vil sikringsarbeidet av anleggene forenkles, da anleggenes omfang vil bli mer synlig for operatører av ubemannede luftfartøy og de vil ha et definert område å forholde seg til.

Hvilke tiltak er relevante?

Relevante tiltak for å beskytte Kitrons AS sine anlegg vil kunne være å oppfordre aktører i luftfarten om å holde seg unna området, eller å legge ned et forbud om det samme. Det første vil kunne ivaretas gjennom å opprette såkalte fareområder, mens et UAS-geografisk område vil ivareta behovet for et forbud.

Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltaket?

Opprettelse av tre permanente UAS-geografiske områder er først og fremst prinsipielt utfordrende ved at det innebærer at luftrommet, som i utgangspunktet er fritt til bruk for alle, ikke lenger vil være tilgjengelig for aktører i det ubemannede segmentet, uten tillatelse fra Kitron AS eller Luftfartstilsynet.

Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?

Det foreslåtte tiltaket er opprettelse av tre permanente UAS-geografiske områder. Virkningene vil derfor være permanent.

De positive virkningene av tiltaket er først og fremst at geosonene vil sette Kitron AS i stand til å ha kontroll på luftrommet over sine anlegg og på den måten sikre seg mot trusler fra ubemannede luftfartøy.

At det etableres geoområder vil redusere risikoen for at uvedkommende uforvarende opererer ubemannede luftfartøy i området, da utstrekning og høyde på området vil være tilgjengelig i formater og på plattformer som er tilgjengelig for det ubemannede luftfartssegmentet.

Negative virkninger av tiltaket er at den frie ferdselen i luftrommet begrenses. Det kan også føre til at aktører som har særskilte planer eller behov som ikke er kjent for Luftfartstilsynet, får avskåret disse som følge av restriksjonene i luftrommet.

Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?

En UAS-geografisk område (geosone) kan innebære forbud mot spesifikk aktivitet, enten for angitte tidsrom eller med særskilte unntak og tilpasninger. I foreliggende sak anser Luftfartstilsynet at opprettelse av permanente geoområder er et passende alternativ for å beskytte områdene.

Luftfartstilsynet kan opprette UAS-geografiske områder med hjemmel i forskrift av 14. desember 2021 nr. 3530 om lufttrossorganisering § 17 og 22, jf. luftfartsloven § 9-1 a. UAS-geografiske områder opprettes i form av forskrift, jf. forskrift om lufttrossorganisering § 4, første ledd.

En geosone innebærer ikke at det er totalt forbud mot operasjoner i luftrommet. Formålet er at Kitron AS skal settes i stand til å ha kontroll over aktiviteten som foregår over anleggene. Siden det er andre bedrifter som er etablert i de omsøkte områdene, vil Luftfartstilsynet sette som vilkår at det etableres avtaler med disse bedriftene dersom de ønsker å benytte droner i utførelsen av sin virksomhet.

Forutsatt at det ikke avdekkes vektige motforestillinger mot opprettelsen av geosonene, anbefaler Luftfartstilsynet samlet sett at områdene opprettes.

Luftfartstilsynet foreslår derfor at det fastsettes en forskrift om opprettelse av tre permanente geoområder slik det er søkt om. Utkast til forskrift er vedlagt dette høringsbrevet.

Figur 1:

